

ЗАТОЧЕН

ПИТЪР ЛАЙНИ

ЗАТОЧЕН

НЯМА СПАСЕНИЕ ОТ НАКАЗАНИЕТО

Артлайн Студиос
София, 2015

Peter Liney
THE DETAINEE
copyright © 2013 Peter Liney
All rights reserved.

Тази творба е художествено произведение. Описаните имена, персонажи, места и случки са продукт на въображението на автора. Всички изказвания, случки, описания, информация и материали от всякакъв друг вид, съдържащи се в произведението, са само и единствено с цел забавление и не трябва да се разчита на тяхната точност, нито да бъдат правени опити да бъдат възпроизведени, тъй като това може да доведе до наранявания.

Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде ползвана или възпроизвеждана без изричното знание и писменото позволение на издателя.

ЗАТОЧЕН
2015 Артлайн Студиос
с/о Anthea Agency
Всички права запазени.
Автор: Питър Лайни
Превод: © 2015 Ивелина Минчева
Редактор: Ина Тодорова
Художник на корицата: Христо Чуков
Предпечат: Артлайн Студиос
Печат: Артлайн Студиос
Издател: Артлайн Студиос
България, София 1618
кв. Павлово, ул. „Кота 1050“ №21
тел. +359 2 411 00 02
www.artline-comics.net
artline@artline-comics.net
[facebook.com/ArtlineStudios.LTD](https://www.facebook.com/ArtlineStudios.LTD)
ISBN 978-619-193-020-3

*На всички онези, които ми помогнаха
по този дълъг път.*

Първа глава

У всеки от нас има един писък, който пазим до момента на смъртта си. Веднъж, когато е освободен, когато е изпуснат в света, няма връщане назад. Време е да си отидеш, да отпуснеш крехкия си хват над живота. В противен случай Господ просто ще го изтръгне от ръцете ти.

Ако не се е случвало да чуете този писък, надявам се, за ваше добро, никога да не ви се наложи. Аз, от друга страна, сигурно съм го чувал хиляди пъти. Мога да го чуя и в момента. Някъде отвъд, по посока на скалите, жена квичи като животно, което тъкмо е осъзнало, че съществува, за да бъде заклано, а писъците ѝ се процеждат през мъглата като кръв през бинт. А сега някакъв мъж, най-вероятно партньорът ѝ, се присъедини. Крещи им, казва им да я оставят на мира, сякаш има някакъв контрол над ситуацията. Но ние знаем, че няма. Страхът накъсва гласа му така жестоко, сякаш направо го реже. Скоро тя ще умре, а също така и той. А аз не мога да сто-

ря нищо друго, освен да лежа тук в тъмното, слушайки ударите на ужасеното си сърце, докато около мен стоици други сигурно също лежат, вслушани в ударите на своите изплашени сърца. Направо ми се повдига от това. Но не изглежда да имаме друг избор.

Ако можех да си пожелаая едно нещо в живота, знаете ли какво би било то? Можете ли да се досетите? Да бъда отново млад. Да съм на тридесет, не, глупости, забравете, на двадесет и една. О да, знам: „С възрастта идва и мъдростта; всяка възраст си има своите предимства“. Това са пълни простотии. Все едно да си подсвиркваш в гроба. Няма никакво достойнство в остаряването. Никаква чест в това да бъдеш постоянно болен и тялото ти да изгнива и да не иска да ти съдейства в оздравяването. А аз също така съм и загубил форма. Мускулите ми сега висят от костите сякаш се топят, сякаш искат да изтекат на земята. Преди бях способен да преместя каквото и да е. Всичко и всеки, който застанеше на пътя ми, без никакъв проблем.

Не е като да бях гадняр. Работех за едни гадни негодници, но самият аз не направих кой знае какво. Само видът ми обикновено беше достатъчен. Едно огромно, широкоплещесто копеле с грубовато каменно лице и прасящо от мускули. Бях Везувий с лава от мускули. Хората ме виждаха да се задавам през вратата, а светлината в стаята притъмняваше, преградена от огромната ми фигура, и веднага казваха:

– Да, господине, на ваше разположение сме, господине. Удоволствие е да работим с вас, господине. Само не изпращайте онова огромно копеле след мен.

Истината е, че бях най-вече актьор. Сплашвах хората. Но можех да приложя и сила, ако се налагаше. Преди двадесет, може би петнадесет години, можех да хвана тази купчина стари кокали, в която трака изнемощяло-

ЗАТОЧЕН

то ми сърце в момента, и да я смажа като опаковка начупени бисквитки. Затова не вярвайте на нито една от глупостите, които ви разправят за остаряването. Защото истината е, че те кара да ти се хлипа, да ти се плаче направо, за здравето и силата, които някога си притежавал. В днешно време като се погледна в огледалото, оттам ме зяпа един старец. Кожата му е в повече върху костите, косата му е изсъхнала и побеляла, а в тъжните му плоски очи няма и следа от живец. Казано накратко – той е стар. И под стар разбирайте безнадежден случай. Разбирайте неспособен да спре всички ужасни неща, които се случват около него.

Господи! Какво, по дяволите, беше това? Какво ѝ правят, че я карат да пици по този начин?... *Оставете я на мира!* За Бога. Оставете я. Не я слушай – това е начинът. Запечатай всички входове и не допускай нищо и никого вътре. Само аз съм тук, в тази изтормозена стара глава, заобиколен от укрепленията на избледняващи и крехки спомени.

Ами ако ги споделя с вас? Да ги предам на някого, преди да пресъхнат и да бъдат заличени? Може би ще ви помогне да разберете как се случи така, че всички ние трябва да живеем по този начин.

Колко назад искате да се върна? Миналото изглежда толкова далечно сега. Няма да ви отегчавам с детството си. Помня само едно нещо от моя старец: в съботните вечери се прибираше, залитайки пиян, и или започваше като глупак да изнася серенади на майка ми, или я беше като побъркан. Комбинация, която тя явно намираще за неустоима, тъй като, когато той умря в съня си една нощ, тя отказа да сподели с когото и да било. Просто продължи с живота си, ставаше сутрин, вършеше си обичайните работи през деня, дори заспиваше до трупа

му в леглото. Казвам ви, ако не бях влязъл в стаята една сутрин и не бях започнал да скачам върху него и поси- нялата му подута кожа, от където изведнъж се разнесе отвратителна смрад, той може би все още щеше да е там.

Тъжно е да трябва да го споделя, но лично аз никога не се ожених. Никога дори не съм имал нормална връзка. Не питайте защо. Можех да се похваля със завидно уважавана кариера, работа за един от най-изтъкнатите гангстери в района, но да ви кажа, големият тип никога не печели момичето. Забелязали ли сте? Същото е и по филмите. Ако се замислите, филмите се отнасят доста гадно с големите като мен, където и да е: едрият тип е винаги глупав, той е наркоманчето, което никога не схваща бъзиците. Теорията ми е, че всъщност дребосъци правят филмите.

А сега тя се опитва да избяга. Креци колкото ѝ глас държи, препъва се в тъмното, а те са по петите ѝ. Хилят се и си играят с нея по техния си гаден начин, нахъсват се да убиват. Гласът на мъжа не се чува от известно време. Сигурно вече са му видели сметката. Моля. Умолявам ви, госпожо, само не идвайте насам. Мразя се затова, че го казвам, но не идвайте насам, за да умрете.

До къде бях стигнал?... А, да. С всички приказки за миналото, за остаряването, може би няма да се учудите, като разберете, че съм заточен на Острова. Бях изпратен тук преди около десет години, след като проучиха финансовото ми състояние и установиха, че не отговарям на изискванията. Сега живея в малка барака – постройка с едностранен покрив – разположена в центъра на Селото към източния бряг. Не е нещо кой знае какво – просто няколко дъски и пластмасови плоскости, но е най-доброто, на което може да се надява всеки от нас. Влажно е, разбира се, което никак не е добре за гърдите

ЗАТОЧЕН

ми. А през зимата е и студено. От океана се просмуква един специфичен вид хладнина, която сякаш се инжектира посредством ледени висулки в кръвта ти.

А също така има и плъхове. Хиляди. Казвам ви, понякога изглежда сякаш целият остров е покрит с тях. И са издръжливи като бикове. Не те отразяват ни най-малко, без значение колко им крещиш или ги замеряш с разни неща. Единственото, което остава да направиш, е да ги приемеш като близки създания, които живеят не толкова при теб, колкото *с теб*. Споделяйки дома ти, храната ти, дори понякога леглото ти. Ако не свикнеш, просто ще се побъркаш.

Може би така погледнати, нещата звучат доста зле. Безкрайни редици от импровизирани къщурки, нестабилно наклонени на една или друга страна, километри от най-разноцветни найлонови покрития, които се развяват като безпомощни завързани птици, мухи, които постоянно се опитват да изсмучат влагата от устните и очите ти. Но това не е най-лошото. Най-гадна е миризмата.

Казват, че се свиква с времето, но дори и сега, след цялото това време на Острова, има дни, в които ми се повдига от момента, в който се събудя, до времето, по което легна отново да спя. Понякога така ми се гади, че се будя посред нощ, за да повръщам, да изплюя пресъхналите си вътрешности на земята.

Времето също оказва голямо влияние. В разгара на лятото, когато е задушно и въздухът е застоял, смрадта е повече, отколкото можеш да понесеш. Наоколо тегне един постоянен сладникав и лепкав задух, толкова плътен, че усещането е сякаш някой натиква мръсните си пръсти в гърлото ти. Не е нещо, което мога да опиша напълно с думи, но ако някога сте усещали миризмата на гниещо умряло животно в горещ летен ден, ами – умножете го по сто, или по-скоро по хиляда, и ще схванете идеята ми.

Боклук. Само и единствено боклук. В продължение на километри. Натрупан, разпрострял се и носещ надалеч смрад като от изсушен и обезобразен от смъртта труп, прояден от насекоми. В търсене на нещо, което може да се използва, хората разравят голяма част от отпадъците, влачат и претърсват, а след това просто оставят ненужното да изгние. Година след година, докато улегне достатъчно, за да може да се стъпва отгоре му отново – и после картинката се повтаря.

На някои места, ако ровиш достатъчно надълбоко, можеш да се върнеш в двадесети век. Античен боклук, за който, вярвате или не, хората са готови да копаят с часове. Разбира се, че е и опасно. Трябва да си слагаш маска. Не че тя може много да ти помогне срещу това, което те очаква под купищата боклук. Да заболееш от рак не е нещо необичайно на Острова. Ракът ходи и по мъртвите, и по живите, предизвиква бързо разрастващи се подутини и гнойни възпаления. Дори не гледаме на него като на болест. Просто някакъв паразит. Като онзи вид мухи, с които трябва да внимаваш, ако решат да си снесат яйцата в раните или охлузванията ти.

Ох, слава Богу, че приключи. Смъртта настъпва и след нея не остава нищо. Само мрачната празнина на мъглата, която ни притиска, държи нас затворници, докато те имат свободата да правят каквото си поискат.

Поне беше бързо, за това мога да ги похваля. Преживявал съм нощи, в които е продължавало почти докато се съмне. Писъците се разнасят и отекуват, спират и започват отново, сякаш изтезават жертвите си до прага на смъртта, но вместо да ги довършат, решават да удължат мъките им.

Най-гадният момент обаче е, когато някой те моли за помощ. Когато застава пред вратата на бараката ти и пици да отвориш и да го спасиш. Можете ли да си пред-

ЗАТОЧЕН

ставите какво е усещането тогава? За някого като мен? Някога щях да съм способен да направя нещо. Но не и сега. Не и срещу тях. Нямам никакъв шанс.

*

Когато бях млад и виждах бездомни или възрастни хора да се мотаят наоколо, никога не съм си и представял, че един ден и аз ще свърша като тях. Защо пък точно аз? Бях здрав, силен, а щом започнах да работя за господин Мелтони, винаги имах пари в изобилие. А и не ти трябва нищо повече от пълен джоб, приповдигнато настроение и самоувереност, за да си внушиш, че ще живееш вечно. Във всеки случай всеки от нас винаги е предполагал, че нещата ще се подобряват, а не, че ще се влошат. Днес обаче изключение са единствено тези, които *имат* собствен дом. Тези, отвъд водата, които си живеят зад укрепените стени на частната си собственост, които диктуват всички правила и които решиха, че като ни изпратят надалеч, като ни дадат този „последен шанс да се опитаме да сме пълноценни“, ще са направили всичко по силите си за нас. Кое то всъщност, ако вече не сте се досетили, обяснява как всички ние се озовахме на това парче земя, пълно с боклук, дълго около шест километра, широко не повече от пет и разположено на малко повече от два километра от Материка.

Едно време островът беше обитаем, част от крайградската жилищна зона или Островния възел, но с течение на времето някой просто реши, че ще е идеалното място, на което да започне да се стоварва боклукът на Материка. Постепенно, с годините, боклукът се натрупваше, като заплашваше да рухне всеки момент върху хората, и с времето от място за живеене Островът се превърна по-скоро в бунище. Така, в крайна сметка, преди около тридесет години последните жители бяха принудени да напуснат и да оставят всичко да загнива на произвола на съдбата.

Предполагам, че на никого по това време не му е хрумвало, че отново ще се живее по тези земи. Все пак, не беше годно за тази цел. Но сега тук има хиляди жители. Предимно стари и бедни хора, които преди може би са смятали, че ще се отнесат с внимание към тях. Обаче никой вече не се грижи за теб. Или оцеляваш, или умираш – колко по-просто от това? Държавата определено не се и замисля. Тя не може да си позволи да полага грижи за когото и да е. И знаете ли чия казват, че е вината? Не на некомпетентните и корумпирани политици, не и на онези свине на фондовата борса, на които им текат лигите при всяко покачване на курса, а на нас – старите хора. На нас, защото сме *прекалено* стари. Сякаш имаме друг избор.

По-голямата част от населението на страната е над седемдесетгодишно. Системата за обществено осигуряване рухна отдавна – много малко млади хора внасяха средства и прекалено много стари хора ги източваха – затова е наша вината, защото не се грижим сами за себе си. Да ви кажа честно, аз лично смятах, че се справям. Господин Мелтони винаги настояваше да внасям малки суми всеки месец в пенсионен фонд.

– Грижи се за себе си, Големи – казваше ми той – 'Щото няма кой да го прави вече за теб.

И знаете ли какво? Оказа се толкова прав. За жалост обаче пенсионните компании сгрехиха. Въпреки всичко, което се беше случило, въпреки всички проблеми, които възникнаха с банките и финансовата система в началото на века, те все пак вложиха всичките си средства на пазара. Можете ли да повярвате? Бъдещето на едно цяло общество. И всичко, което беше необходимо на системата, за да се срина до основи, беше незначително подшушване в Интернет, че са си направили сметките погрешно и че с напредъка на медицината клиентите им ще могат да получават пенсии много по-дълго, от-

ЗАТОЧЕН

колкото са си мислили. Рухнаха не само пазарът и пенсионните дружества с банките, които ги субсидираха – този път се срина всичко.

Беше напълно невъобразимо. Структурата, която познавахме като общество... цивилизация... ежедневие... която считяхме за даденост и неподлежаща на съмнение, просто се срина пред очите ни само за няколко седмици.

– Големи!

Леко разтрепераният глас на Джими пред входа на бараката ми ме събуди внезапно и осъзнах, че колкото и да е била мъчителна нощта, все пак съм успял да заспя.

– Големи, вътре ли си?

Джими е дребно, подобно на гном човече, с голям нос и прегърбено, с няколко кичура бяла коса около слепоочията на иначе плешивата си глава, които обича да връзва на опашка отзад, и с накуцване, за което няма конкретно обяснение. Просто се събуди една сутрин и започна да куца. След това се опитваше да си измисля истории защо се е случило – за да изглежда готин – но ние всички знаем, както и самият той, че това всъщност е просто един от многото признаци на старостта.

Джими все пак реши да пробва да се излекува на вяра (няма лекари на Острова, поне не за нас). Доста дълго време се разкарваше с компрес от стрит мъх на крака си, дори след като беше изсъхнал и покафенял. Но не му помогна по никакъв начин. Сега, когато кракът започне да му прави проблеми, той трябва да си помага с пръчка, за да ходи.

Познавам Джими почти откакто пристигнах тук. Харесвам го, знае точно кога трябва да ме остави на мира. Не е нужно дори да му казвам. Само го поглеждам и той си тръгва.

– Големи!

– Добре де – изсумтах. – Идвам.

Излязох от бърлогата си на сутрешния студ. Денят беше ясен и, слава Богу, без следи от мъгла. Джими стоеше отпред, а на лицето му беше изписано едно от онези негови неуловими изражения, които подсказваха, че ще ме попита нещо, на което няма представа как ще реагирам.

– Чу ли?

Кимнах. Знаеше, че съм чул. Едва ли имаше някой, който да не е.

Поколеба се за момент.

– Ами, дали би имал... Би ли имал против... да ми помогнеш с нещо?

Въздъгнах тежко и продължително, а той прие жестата ми като знак, че нямам никакви сериозни възражения, и тръгна, накуцвайки напред, като очакваше да го последвам.

Почувствах се леко изпързалиян и поседях за кратко, без да помръдна, но в крайна сметка го последвах, без много да се замислям.

Тръгнахме покрай дългата редица бараки, а Джими хвърли един бърз поглед към отсрещната редица, където беше собствената му къща, за да се увери, че не са го видели. Завихме към океана и продължихме по друга линия от постройките и в посоката, откъдето се разнасяха вчерашните писъци.

Скоро стигнахме до барака, от чиито рамки бяха изтръгнати найлоновите покрития и сега покриваха нещо на земята. Не трябваше да си гений, за да се досетиш какво.

– Дойдох тук по-рано. Направо са им разказали играта – каза той мрачно.

Повдигнах найлона и погледнах под него. Беше прав. Двойката – мъж и жена, които едвам разпознах, бяха накълцани до смърт, като с последните удари бяха отсекли главите им. Обърнах се и оставих найлона да се изхлузи от ръката ми обратно на земята. Не беше за

ЗАТОЧЕН

вярване. Като шок, който ни разтърсва постоянно. Достатъчно трудно е да възприемам това, което се случва, а какво остава за това кой всъщност го предизвиква.

– Господи – промърморих.

Джими кимна.

– Помислих си, нали знаеш... не можем просто да ги оставим така.

Изпъшках. Беше прав – някой трябва да изпълни „гражданския си дълг“. Макар че, доколкото го познавам, съм почти сигурен, че има някакви други скрити намерения.

Завихме телата в найлона, като внимавахме да не изпадне нищо от краищата му, и го завлачихме към ямата, пълна с разяждащи вещества. Там никой и нищо не оцелява за повече от няколко часа.

По пътя от вътрешността на мрачните си колиби ни следяха очи, много по-стари и отегчени дори и от моите. Но никой не проговори, никой не ни попита какво се е случило. Сякаш колкото по-дълго живеем по този начин, без смисъл и последователност в живота си, толкова повече деградираме и се превръщаме в това, което винаги сме били: едни глупави животни. Ядем, когато можем, спим, когато успеем, от време на време мълчаливо допускаме някой да дойде и да убие по-слабите от нашето болнаво, дърто стадо.

Казвам ви, някои дни толкова се вбесявам, че ми се иска да се развилнея, да изравня със земята всяка барака, която успея. Само и само да ги накарам да реагират, да ги принудя поне веднъж да кажат нещо, ала вместо това все повече се затварям в себе си, ставам все по-раздражителен. Превръщам се по-скоро в човек, за когото знам, че хората ще правят всичко възможно да избегнат.

Стигнахме до ямата с разяждаща течност, придружени от рояк мухи, които знаеха, че някъде наблизо има пир за тях, но не можеха да определят точно къде. Гла-

вата на жената изпадна, докато разгъвахме найлона, и Джими извърна поглед, когато аз я побутнах с палеца на крака си надолу по склона. Плътта започна да се набръчква и отделя от костта още в мига, в който се докосна до зеленикавата течност. Ямата е като живо същество, на което даваме храна и което поглъща всичко, което ѝ подхвърлиш, след което остава гладна за още.

Постояхме за кратко, загледани в двете обезглавени тела, които изчезваха от погледа ни и от лицето на земята, когато Джими се обърна, сякаш внезапно се сети за нещо и започна да куцука обратно към Селото, без, изглежда, да го е грижа, че ме оставя назад.

По пътя от върха на една от многото планини от боклук можех да видя почти целия Остров – разпиляното като повърнато Село, останките от Стария град, а в далечината се забелязваше и кеят, където акостираха корабите с боклук всеки ден. (Всъщност, не е точно „кей“, а това, което е останало от моста, който се простираше от Материка до тук. Той беше разрушен в една мъглива нощ от един танкер и тъй като е по-удобно така, никога не го построиха отново.) Както винаги огънят е запален долу, в Базата, колона от гъст черен дим се издига от него и се вие около Острова като огромна змия, която бавно ни задушаваше до смърт.

От всички адски места, които човечеството някога е създавало, това със сигурност е едно от най-лошите. Нищо друго освен километър след километър боклук, ненужни отпадъци и отломки; най-противната част от цивилизацията. А ние сме оставени да се давим в тази гадост – съдба, която някой ден очаква всички.

Обърнах се и насочих погледа си към Материка. В залива все още се различава слой от вчерашната мъгла, а градът се подава от него като концертна зала. Стените му се къпят в розовия оттенък на светлината на ранното утринно слънце. Една нова постройка определе-

ЗАТОЧЕН

но се извисява над другите. Джими твърди, че сигурно е сградата на някое обществено предприятие, но аз не съм убеден в това. Каквото и да е, все пак е основната фигура на шахматната дъска. Искам да кажа, може и да е Раят. Или пък Обетованата земя. Не казвам, че им завиждам за това, което имат там – не бих могъл. Могат да си държат богатството, топлината и привилегирвания живот за себе си. Не ме интересува и това, че за тях не е необходимо да се притесняват кой идва да ни избива в мъгливите нощи. Има само едно, което искам, от нещата, които те притежават. И ви казвам – искам го толкова силно, че понякога сякаш дълбоко в себе си крещя по цял ден и цяла нощ.

Искам да мога да се махна. Да си тръгна от тази мръсна и противна купчина боклук, чист въздух да изпълни дробовете ми, а надеждата и вярата в човечеството отново да се настанят в сърцето ми.

Със същия успех обаче мога да седна и да вия към луната. Никой никога не е успял да избяга от Острова. Нито един човек. Много добре се грижат това да не се случи.

Веднъж щом си се озовал тук, единственият начин да се махнеш е да умреш. На крилата на духа, които те възнасят и те извеждат от това покварено място.